

A. HANS

NAAR HET
VERBETERINGSGESTICHT
EN ANDERE VERHALEN

L. OPDEBEEK. :—: UITGEVER :—: ANTWERPEN

A. HANS

NAAR HET VERBETERINGSGESTICHT

en andere verhalen

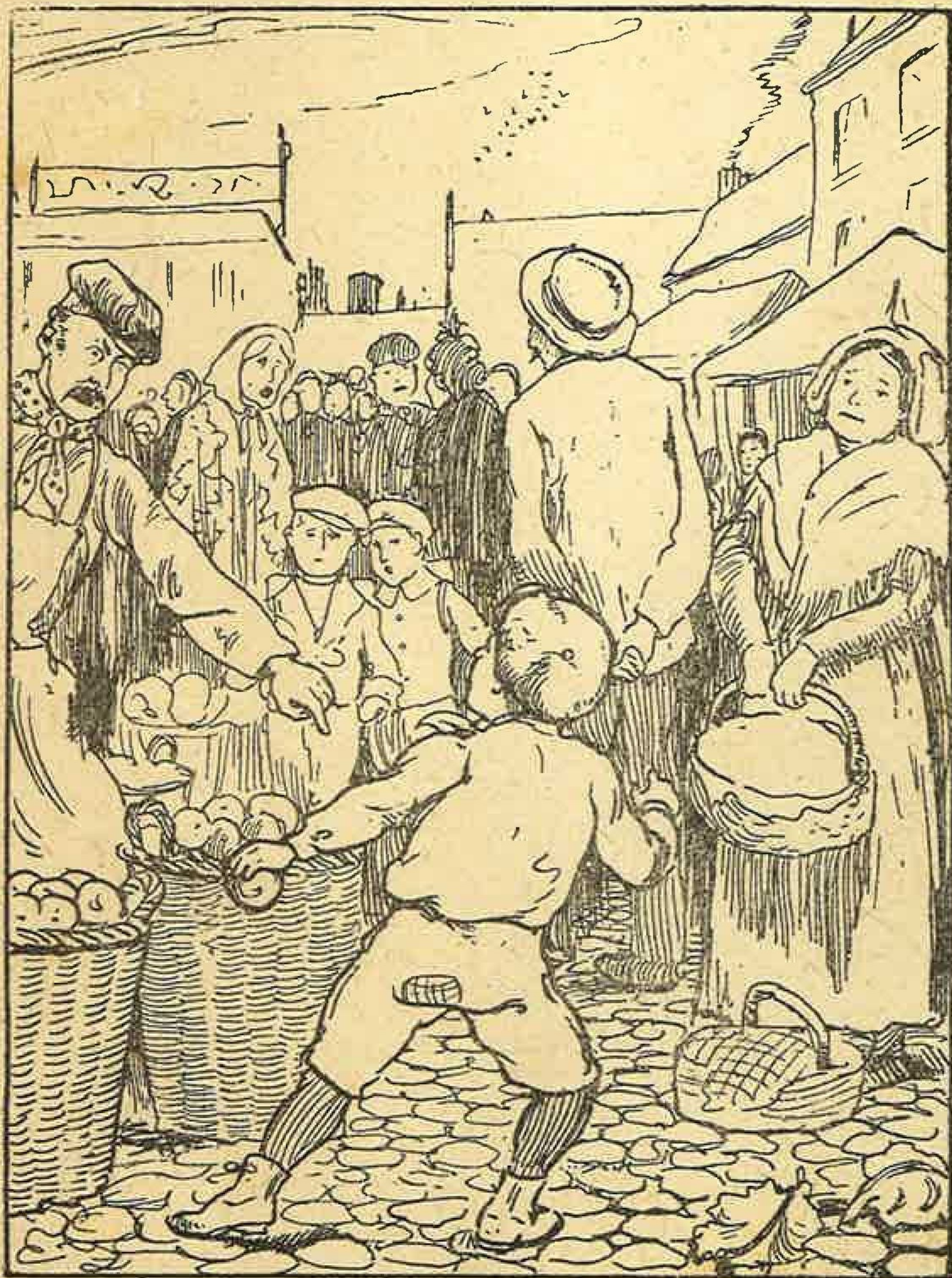
NIEUWE DRUK

L. OPDEBEEK. — UITGEVER. — ANTWERPEN

Naar het Verbeteringsgesticht

Paul had geen vader meer. Zijne moeder moest nu voor vijf kinderen zorgen.

In plaats dat Paul, die toch al elf jaren was, wat medehielp, deed hij zijne moeder veel verdriet. Hij was een deugniet en een straatschender. Altijd haalde hij slechte streken uit. Ja, hij durfde wel te stelen.

Eens, in plaats van naar de school te gaan, trok hij naar de markt. Er stonden allerlei kramen. Paul bleef hier en daar staan, maar de mannen en de vrouwen joegen hem weg.

De jongen zag eene mand met appelen.

— Wacht, dacht hij, de baas staat met zijn rug naar mij toe. Ik zal een appel pakken.

Hij stak de hand uit en greep eene vrucht.

Maar de man keerde zich juist om en greep den dief bij den kraag.

— « Ha, gij deugniet, gooi dien appel rap terug ! »

Paul gehoorzaamde. De baas gaf hem eenige ferme klappen en zei :

— « Als ik u nog eens snap, breng ik u seffens naar de politie. Trek er nu snel van door ! »

Paul maakte zich vlug uit de voeten.

Op een avond werd hij naar het politiebureau gebracht.

Ik zal u vertellen waarom.

Een klein jongetje moest om melk. In de eene hand droeg het ventje de kan en in de andere het geld. Paul kwam af.

— « Fritske, waar moet ge naar toe ? » vroeg hij.

— « Om melk voor moeder. »

— « En waar is uw geld ? »

— « Hier, zie, zes centen. »

Paul sloeg op Fritske's hand. Het geld viel op den grond. De dief raapte het op en liep er rap van door.

Het kleine manneke begon luid te weenen.

Daar wandelde juist een politiemann.

— « Waarom schreit ge ? » vroeg hij. « Hebt ge uw geld verloren ? »

— « Neen... Paul... heeft... het... uit... mijne... hand... geslagen... de... centen... vielen... op... de... straat... en... hij... raapte... ze... op... en... liep... er... mee... weg, » snikte Frits.

— « Paul Romme ? » vroeg de politiemann, die den deugniet wel kende.

— « Ja. »

— « Ah, ik zal hem eens gaan zoeken. Dat moet uit zijn, met al die slechte streken. »

De politiemann trok naar een snoepwinkel aan 't hoekske van de straat.

— « Hij zal daar wel ergens zijn, » dacht hij.

Paul kwam juist uit het winkeltje. Hij had bollen gekocht en at die op.

Maar de politiemann pakte hem bij den arm.

— « Mee naar het bureau, » zei hij.

De dief begon te roepen. Maar dat was niets gekort.

Drie minuten later stond hij voor den commissaris.

— « Hij heeft zes centen gestolen van een kleinen jongen, » vertelde de politiemann. « Hij haalt elken dag kwade streken uit. Ieder klaagt over hem. Hij trekt aan de bellen, gooit stee- nen in de ruiten, stookt vuurtjes. »

— « Ha, ik hoor het al, ge zijt een straatschender, » zei de commissaris. « Maar manneke, dat moet uit zijn, verstaat ge? Ik zal u eens in mijn boekske aantekenen. Hoe is uw naam? »

— « Paul Romme, » antwoordde de deugniet weenend.

— « En hoe heet uw vader met zijn voornaam? »

— « Hij heeft geen vader meer, alleen nog eene moeder, » sprak de politiemann.

— « 't Is eene groote schande om uwe moeder zooveel verdriet te doen, » hernam de commissaris. « Zij moet zeker hard werken! En in plaats van braaf te zijn en uwe moeder te helpen, gedraagt ge u zoo slecht. Ge moest beschaamd wezen. Maar kereltje, pas op, of ik zal wat anders met u doen.

Ziezoo, uw naam staat in mijn boekske. Trek er nu maar uit, doch denk aan mijne woorden! »

Eenige weken hield Paul zich koest. De schrik zat er in. Maar op zekeren dag was het weer mis.

In eene andere straat werd er een huis gebouwd. Toen de wenkmenschen 's morgens kwamen, was er een groot stuk lood weg. Wie had dat gedaan? Dat zou de politie onderzoeken.

De dief had eene plank van het schutsel weggeduwd en was door het gat gekropen.

— « Als dat maar geen streek van Paul is, » dacht een politiemann. « Ik zal hem eens in 't oog houden. »

Hij zag weldra den deugniet. Deze liep weer te snoepen.

— « Kom eens hier, » zei de politiemann.

De jongen werd rood.

— « Ga eens mee naar het bureel. »

— « Ik heb niets gedaan, » riep Paul en hij wilde weglou- pen.

Maar de politiemann pakte hem vast en of de bengel wilde of niet, mee moest hij.

— « Ha, zijt ge daar weer! » sprak de commissaris, toen hij den knaap zag.

« Wat heeft hij gedaan? » vroeg hij aan den politiemann.

Deze zei iets, dat Paul niet kon verstaan.

— « Wat hebt ge gekocht! » vroeg de commissaris.

— « Bollen, mijnheer. »

— « En hoe komt ge aan dat geld? »

— « Ik heb een cent gevonden. »

— « Tast zijne zakken eens af, » gebood de commissaris aan den politiemann.

Maar er was niets te vinden.

— « Doe uwe schoenen af! » zei de commissaris tot Paul. De deugniet verschrok. Maar hij moest gehoorzamen.

En in den rechterschoen lagen twee franken.

— « Hoe komt ge aan dat geld ? » vroeg de commissaris weer. « Pas op, dat ge niet liegt ! »

— « Gevonden, » riep Paul weenend.

— « Waar ? »

— « Op 't hoekske van onze straat. »

— « Ik zie aan uwe oogen, dat ge liegt. Zeg eens, manneke, waar hebt ge dat lood verkocht ? Ge weet wel wat ik bedoel. »

Paul schreide nog harder.

— « Bij... Jules..., » snikte hij.

— « Ha, zoo, bij Jules in 't Kappellestraatje zeker ! »

— « Ja, mijnheer. »

— « 't Is goed. Blijf hier maar wat zitten. »

Eenige politiemannen gingen naar Jules. Dat was een slechte man, die allerlei gestolen goed kocht. De politie vond er het lood.

Daarna moest Paul alles vertellen.

Hij was 's avonds, toen het al donker was, naar het huis gegaan en trok er eene plank los van het schutsel. Overdag had hij een stuk lood gezien. Dat kwam hij nu halen, want hij wist, dat lood duur is en dat Jules het wel zou willen koopen. Hij kreeg er twee frank en half voor. Hij kocht eerst snoeperij. Toen de politiemann hem zag eten, dacht hij, dat Paul wel de dief kon zijn. Hoe zou de jongen anders aan geld geraken ? Zijne moeder was te arm om het hem te geven.

En zoo was alles uitgeraakt.

Eenigen tijd later moesten Paul en Jules bij de rechters komen. De deugniet vertelde nog eens wat er gebeurd was.

— « Jongen, ge zijt op weg om een slecht mensch te worden, » zei de rechter. « Slechte jongens worden slechte mannen. Ge moogt niet meer hier blijven. Ge zijt een straatschender. Ik zal u naar een verbeterhuis zenden. Ik hoop, dat ge er ook beter zult worden. »

Paul weende veel, maar dat hielp niet.

Een politiemann bracht hem naar het verbeteringsgesticht. Hij moest daar zijne kleeven verwisselen voor andere, want alle jongens waren gelijk gekleed. Dat was het kostuum van het

verbeteringshuis. Als er eens een jongen wegliep, hij kon niet ver geraken. Iedereen wist seffens, dat hij van 't verbeteringshuis was. Men bracht hem dan ook rap terug.

Paul moest daar leeren werken. 't Was nu gedaan met langs de straat te slenteren en allerlei slechte streken uit te halen. Hij moest er blijven tot zijn achttiende jaar. Jules werd in het gevang gestoken.

De Post

Vader had een brief geschreven. Hij deed hem in een omslag, schreef het adres en plakte er een postzegel op. Toen zei hij tot zijn dochttertje Anna:

— « Steek dien brief eens in de bus. Dan heeft oom Victor hem morgen nog. »

Het meisje gehoorzaamde. Spoedig kwam ze terug.

— « Vader, » vroeg Anna, « wilt ge mij eens wat vertellen ? »

— « Wel, laat eens hooren, wat ge dan zoo gaarne weten wilt. »

— « Ge hebt gezegd: steek dien brief eens in de bus. Dan heeft oom Victor hem morgen nog. »

— « Ja, en dat is zoo. »

— « Maar hoe kan dat Vader? Hoe komt die brief uit de bus bij oom Victor ? »

— « Luister, Anna, ik zal u dat eens uitleggen. »

Straks komt een postbode of een facteur de bus open doen. Hij neemt er al de brieven uit en doet die in een zak. Met dien zak gaat hij dan naar het postbureau.

Oom Victor woont te Gent. Er zullen nog brieven zijn voor Gent.

De man in de post zoekt de brieven uit; al de brieven voor Gent doet hij in een zak, na eerst de postzegels gestempeld te hebben.

— « Waarom stempelt hij den postzegel, vader ? » vroeg Anna.

— « Wel, dan staan er zwarte letters en cijfers op. Men kan hem dus niet meer gebruiken voor een nieuwen brief. Met één postzegel moogt ge maar één brief verzenden.

Maar luister nu verder.

Ik heb u reeds gezegd, dat alle brieven voor Gent in een zak gedaan worden. Nu zijn er ook brieven voor Brussel, Antwer-

pen, Oostende en andere plaatsen. Die worden ook in een zak gestoken. Maar wij spreken alleen van de brieven voor Gent.

Een man neemt den zak en brengt hem naar den trein van Gent. Te Gent staat ook een man gereed om de brieven te ontvangen. Hij draagt ze naar het postbureau.

Men doet den zak open en zoekt de brieven uit. Oom Victor woont in de Veldstraat. Alle brieven voor de Veldstraat en de omliggende straten worden bijeen gelegd. Een postbode draagt ze rond. Zoo komt mijn brief bij Oom Victor. Verstaat ge dat nu ? »

— « Ja, vader. »

— « Als ge wat ouder zijt, zal ik u eens wat meer van de post vertellen, dat ge nu nog niet zoudt kunnen begrijpen.

— « In de postbus zijn twee gaten, » zei Anna.

— « Ja, een voor de brieven en een voor drukwerk. Moest men alles bijeen gooien, hoe gemakkelijk zou een brief tusschen een gazet raken. Op de post moet alles met orde gebeuren. Anders zouden vele brieven verloren gaan. Later zal ik u eens vertellen, hoe ge met de post geld verzenden kunt en dan spreken we ook nog wel verder over de brieven. Ge zult hooren, welke groote diensten de post ons bewijst en welke flinke menschen de postboden zijn.

De Zwaluwen

O wat een leven is dat op het dak van onze kerk !

't Zijn de zwaluwen, die bijeen komen. Waarom ? Is er feest en zingen ze nu van plezier ?

Zingen ? Is dat zingen ? Ze maken wel veel lawijt, maar schoon klinkt het niet.

Wel ik zal u vertellen, waarom de zwaluwen bijeen komen.

De zomer is voorbij. 't Wordt herfst. De bladeren beginnen al van de boomen te vallen. Achter de herfst komt de winter.

't Wordt dus ook koud. En de zwaluwen houden niet van de koude. Daarom vertrekken ze naar verre landen, waar het niet koud is. Ze blijven daar tot het weer lente wordt. Dan komen ze terug naar hier.

Slim, nietwaar ? Zoo hebben de zwaluwen altijd schoon weer.

Nu maken ze zich gereed voor de reis. Ze vertrekken samen. Dat is plezierig. Ze moeten ver vliegen, over bosschen, heuvels, bergen en over de zee. Onderweg rusten ze nu en dan. Op zee zetten ze zich neer op de masten van de schepen. Ze kennen, o zoo goed, den weg !

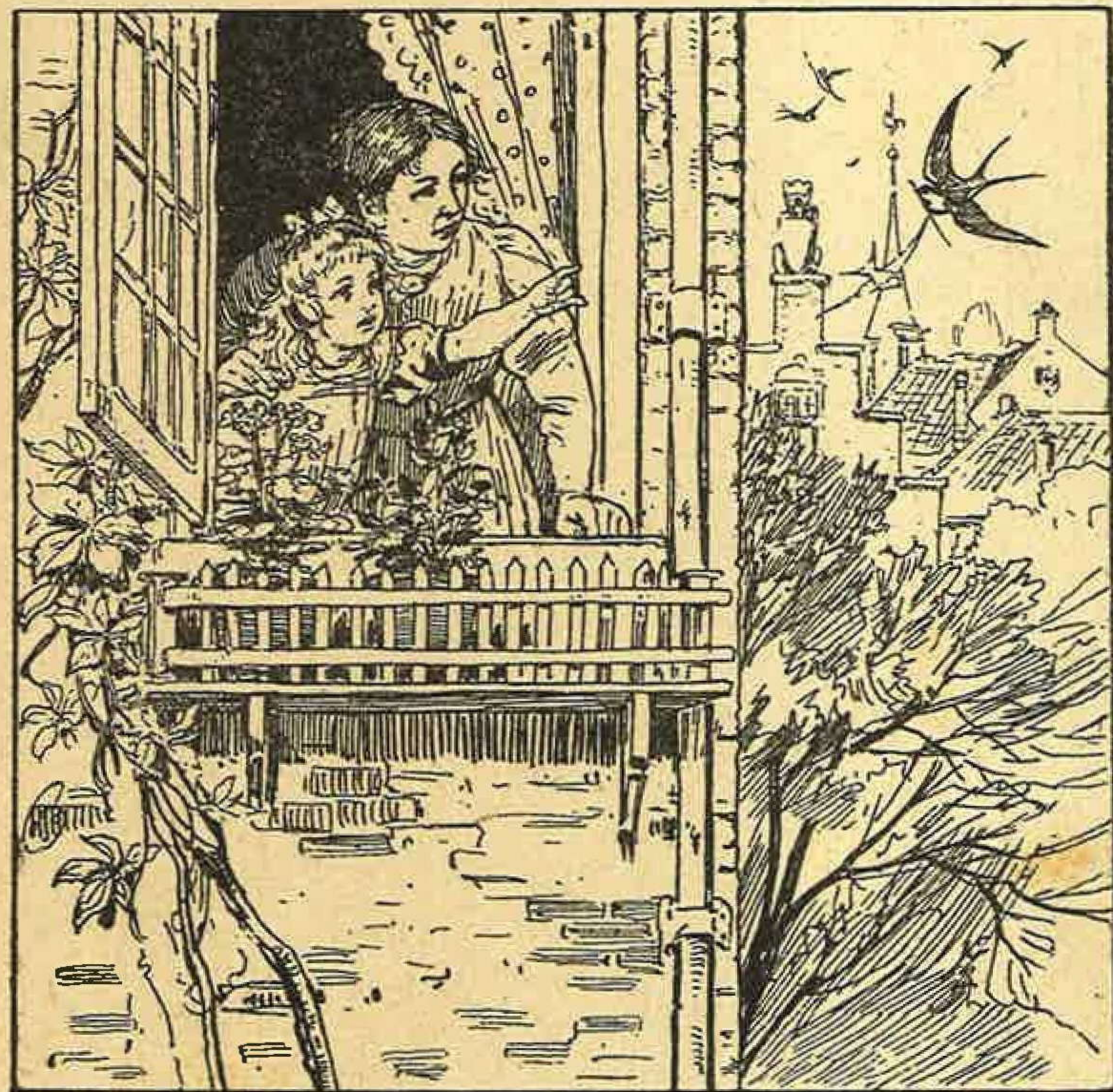
Nu moeten ze elkander nog veel vertellen. De jonge zwaluwen, die hier geboren werden, zijn nieuwsgierig naar alles wat ze zullen zien.

Ha, daar gaan ze ! Ze vliegen op. Goede reis, lieve vogels ! Tot het weer lente wordt ! Dan zien we elkander terug. 't Duurt niet lang, of ze zijn uit ons gezicht verdwenen.

Onder ons dak is er een zwaluwnest. Elk jaar komen dezelfde vogels terug. Eerst herstellen zij de oude woning, die in den winter wat geleden heeft. Dan legt het wijfje de eitjes. Het mannetje zoekt eten. Het wijfje broeit. Daarna komen de jongen uit de eitjes. Dan is 't een plezier daar boven ! Eerst

moeten de ouders voedsel halen voor hunne kleintjes. Maar later leeren de jonge zwaluwen zelf vliegen. En als de zomer voorbij is, trekken ze samen weg.

Ik zou niet gaarne de zwaluwen kwaad willen doen. Vogels plagen is wreed. Ook zijn de zwaluwen zeer nuttig. Ze eten veel schadelijke kerfdiertjes op. Als ge de zwaluwen moest hinderen, hunne eieren of jongen rooven, dan zou de politie u straffen. Maar wij willen geen enkel dier slecht behandelen. De dieren zijn onze vrienden.

Vogels, die in den herfst vertrekken naar de warme landen, zooals de zwaluwen, zijn trekvogels.

Andere vogels blijven altijd bij ons, gelijk de musch. Als de sneeuw den grond bedekt, hebben ze veel moeite om aan eten te geraken. Daarom moeten wij kruimeltjes voor hen neerstrooien. Doet het eens dezen winter ! Ge zult zien, hoe blij de vogeltjes ze oppikken.

Ik ken jongens, die vogels vangen met eene klem. Dat is zeer slecht. Wat zouden die booze knapen schreeuwen, als we hunne beenen eens tusschen twee harde ijzers staken !

Wees goed voor de vogels, kinderen ! Ze zingen zoo schoon voor ons, en vele zijn zeer nuttig.

SNOEPEN

Mietje was een ondeugende snoepster.

Den eenen dag kwam ze in de kamer met melk om hare lippen. Op een anderen keer zaten suikerkorreltjes in de hoeken van haar mond.

Maar eens werd het meisje fel uitgelachen.

Ze zou 's morgens naar school gaan. De keukenkast stond open. Moeder was juist even weg. Mietje zag de siroopkan staan.

Gauw even snoepen !

Het meisje klom op een stoel. Ze stak den vinger in den pot en begon te likken.

Ha ! 't was lekker zoet. Siroop smaakte toch goed. In de pap proefde ze er weinig van.

Nog maar eens gelikt, nog eens !

Moeder kwam niet terug... en Mietje snoepte nog lang.

Dan hoorde ze een stap. Moeder was daar.

Rap van den stoel gesprongen ! Recht het huis uit, en naar school !

Ginder gingen nog andere kinderen, jongens en meisjes.

Twee knapen bleven stil staan en begonnen te lachen.

— « Ben ik zwart ? » vroeg Mietje.

— « Neen, bruin... » riep

een der jongens.

— « Ge hebt siroop gelikt, » zei de ander. « Ha... siroopbaard, siroopbaard. »

Mietje schrok. Ze wilde de siroop afvegen. Maar ze vergat, dat er nog aan haar vinger was. En nu kwam bijna heel haar gezicht vol bruine plekken.

Andere jongens en meisjes zagen het ook.

— « Siroopbaard, siroopbaard ! » schreeuwden ze.

Groote menschen bleven eveneens staan zien.

— « Die heeft gesnoept, » zei eene vrouw.

— « Ze verraaft haar zelve. »

— « Siroopbaard, siroopbaard ! » klonk het weer.

Voor al van de jongens was dat wel niet schoon, maar Mietje kreeg haar verdiende loon.

Ze liep gauw naar huis.

Moeder keek eerst verwonderd. Maar ze begreep wat er gebeurd was.

— « Alloh, ondeugend kind, wasch u maar gauw, anders komt ge te laat in school. We zullen elkaar straks nog wel eens spreken. »

Mietje zuiverde haar gezicht van de leelijke vlekken.

— « Mag ik thuis blijven ? » vroeg ze dan.

— « Thuis blijven ? En waarom ? » riep haar moeder uit.

— « Ze zullen me siroopbaard noemen. »

— « 't Is uw eigen schuld ! Vooruit, naar school ! Loop maar rap, anders krijgt ge nog straf voor uw laat komen. »

Het meisje moest gehoorzamen.

Of ze in school ook uitgelachen werd.

Moeder gaf haar een stevige straf.

En nog lang hield de snoepster haar bijnaam « Siroopbaard ! »

A. Hans

De Bedelaar

en andere verhalen

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN